

نقص دیواره بین بطنی قلب (Ventricular Septal Defect – VSD)

سری بروشور اطلاعاتی برای بیماران – آنچه باید بدانید، آنچه باید پرسید

نقص دیواره بین بطنی (VSD) چیست؟

VSD یکی از شایع‌ترین نقایص مادرزادی قلب است.

قلب از چهار حفره تشکیل شده است:

- دو حفره فوقانی: دهلیز راست و دهلیز چپ
- دو حفره تحتانی: بطن راست و بطن چپ

بین دو بطن دیواره‌ای عضلانی به نام سپتوم بین‌بطنی وجود دارد. اگر سوراخی در این دیواره ایجاد شود، به آن نقص دیواره بین بطنی یا VSD گفته می‌شود.

بطن چپ خون غنی از اکسیژن را از طریق آئورت به بدن و مغز پمپ می‌کند و بطن راست خون کم‌اکسیژن را از طریق شریان ریوی به ریه‌ها می‌فرستد.

اندازه و محل VSD می‌تواند بسیار متفاوت باشد:

- ممکن است بسیار کوچک یا بزرگ باشد
- ممکن است نزدیک دریچه‌های قلب یا در بخش‌های دیگر سپتوم قرار داشته باشد
- گاهی بیش از یک VSD وجود دارد

VSD ممکن است به‌تنهایی وجود داشته باشد یا همراه سایر بیماری‌های قلبی و ناهنجاری‌های مادرزادی دیده شود.

وجود این سوراخ باعث عبور خون بین دو بطن می‌شود. در دوران جنینی معمولاً خون از بطن راست به چپ عبور می‌کند. پس از تولد، با تغییر گردش خون نوزاد، خون اکسیژن‌دار از بطن چپ به بطن راست وارد می‌شود و با خون کم‌اکسیژن مخلوط می‌گردد. این مسئله می‌تواند فشار اضافی به ریه‌ها وارد کرده و منجر به افزایش فشار شریان ریوی (Pulmonary Hypertension) شود.

این بیماری چگونه ایجاد می‌شود؟

ممکن است عوامل ژنتیکی در ایجاد VSD نقش داشته باشند، اما در بسیاری از موارد علت مشخصی پیدا نمی‌شود.

در هفته‌های ابتدایی بارداری، قلب اولیه به تدریج به قلب چهارحفره‌ای تبدیل می‌شود. اگر دیواره بین بطن‌ها به‌طور کامل تشکیل نشود، سوراخ یا سوراخ‌هایی در آن باقی می‌ماند.

آیا نیاز به بررسی‌های بیشتر دارم؟

ممکن است برای مشاوره ژنتیک و آزمایش‌های ژنتیکی ارجاع داده شوید، از جمله:

نقص دیواره بین بطنی قلب (Ventricular Septal Defect – VSD)

سری بروشور اطلاعاتی برای بیماران – آنچه باید بدانید، آنچه باید پرسید

- آمنیوسنتز

- نمونه‌برداری از پرزهای جفتی (CVS)

- کروموزومال میکروآرای (Chromosomal Microarray)

- توالی‌یابی اگزوم (Whole Exome Sequencing)

این آزمایش‌ها می‌توانند مشخص کنند که آیا VSD بخشی از یک سندرم ژنتیکی است یا خیر.

همچنین ممکن است به متخصص طب مادر و جنین یا متخصص قلب کودکان ارجاع داده شوید تا اکوکاردیوگرافی جنینی انجام شود. این سونوگرافی تخصصی برای بررسی دقیق قلب و عروق جنین استفاده می‌شود.

در دوران بارداری باید به چه مواردی توجه شود؟

ممکن است پزشک سونوگرافی‌های سریال درخواست کند تا رشد و وضعیت عمومی جنین بررسی شود و مشخص گردد که آیا VSD بر وضعیت جنین تأثیر گذاشته است یا خیر.

بعد از تولد چه اتفاقی برای نوزاد می‌افتد؟

تأثیر VSD پس از تولد به اندازه، محل و تعداد سوراخ‌ها بستگی دارد.

در بسیاری از موارد، VSD کوچک به‌صورت خودبه‌خود در دوران بارداری یا پس از تولد بسته می‌شود.

برخی کودکان ممکن است در تمام عمر بدون علامت باقی بمانند، در حالی‌که برخی دیگر ممکن است علائمی ایجاد کنند که نیاز به جراحی داشته باشد.

پس از تولد، متخصص قلب کودکان و در صورت نیاز جراح قلب کودکان نوزاد را ارزیابی کرده و بهترین روش درمان را تعیین می‌کنند.

آیا این مشکل در بارداری‌های بعدی تکرار می‌شود؟

احتمال تکرار بستگی به وجود یا عدم وجود علت ژنتیکی و سایر ناهنجاری‌های همراه دارد.

در بارداری‌های بعدی معمولاً سونوگرافی تخصصی زودهنگام قلب جنین توصیه می‌شود.

نقص دیواره بین بطنی قلب (Ventricular Septal Defect – VSD)

سری بروشور اطلاعاتی برای بیماران – آنچه باید بدانید، آنچه باید پرسید

چه سوالاتی باید از پزشک پرسم؟

- آیا این VSD شدید است؟
- هر چند وقت یکبار باید سونوگرافی انجام شود؟
- آیا نیاز به مشاوره ژنتیک دارم؟
- چه آزمایش‌های ژنتیکی توصیه می‌شود؟
- بهترین محل برای زایمان کجاست؟
- نوزاد بعد از تولد در کدام مرکز بهترین مراقبت را دریافت می‌کند؟
- آیا می‌توانم قبل از زایمان با تیم درمانی نوزاد ملاقات کنم؟

سلب مسئولیت

محتوای این بروشور/وبسایت صرفاً برای اطلاع‌رسانی عمومی ارائه شده است و نباید به‌عنوان جایگزین توصیه پزشکی تخصصی در نظر گرفته شود. پیش از انجام یا خودداری از هر اقدامی بر اساس این اطلاعات، لازم است مشاوره پزشکی حرفه‌ای متناسب با شرایط فردی خود دریافت کنید. اگرچه تلاش شده اطلاعات به‌روز باشد، هیچ‌گونه تضمینی در مورد دقت، کامل بودن یا به‌روز بودن محتوا ارائه نمی‌شود.

مترجم و ویراستار:

دکتر سولماز پیری: پریناتولوژیست، سفیر ایزوگ در خاورمیانه و شمال آفریقا و عضو کمیته‌های بیسیک ترینینگ و ویزوگ

ژوئن ۲۰۲۴